

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการ เปิดรับข่าวสารกับความรู้และการป้องกันโรคเอดส์ ในหญิงอาชีพพิเศษและชายรักร่วมเพศ ในเขตกรุงเทพมหานครนี้ เป็นการวิจัย เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกี่ยวกับความรู้ทัศนคติและการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคเอดส์หรืออีกนัยหนึ่ง เพื่อ เป็นการศึกษาเชิงประ เหมินผลการ เผยแพร่ข่าวสาร เรื่องโรคเอดส์ของ กระทรวงสาธารณสุข สื่อมวลชน และองค์กรเอกชนต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ในการนำแนวคิดไปปรับปรุงการสื่อสารโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ข่าวสารและการวางแผนเพื่อใช้สื่อที่เหมาะสมในการให้ความรู้และการปฏิบัติในการป้องกันโรคเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่น ๆ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อสังคมในการพัฒนาต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

1. เพื่อสำรวจการ เปิดรับข่าวสารโดยทั่วไป และศึกษาถึงพฤติกรรมการ เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ และการป้องกันโรคเอดส์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้าน ประชากร เศรษฐกิจ สังค ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ หรือมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ในชาย กับพฤติกรรมการ เปิดรับข่าวสารความรู้และการป้องกันโรคเอดส์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการ เปิดรับข่าวสาร กับความรู้และการป้องกันโรคเอดส์
4. เพื่อเปรียบเทียบการรับข่าวสารความรู้ และการป้องกันโรคเอดส์ระหว่างหญิงอาชีพพิเศษกับชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้กำหนด เป็นสมมุติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ หรือมีพฤติกรรมรักร่วมเพศในชาย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการ เปิดรับข่าวสาร

2. ปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ หรือมีพฤติกรรมรกร่วมเพศในชาย มีความสัมพันธ์กับความรู้และการป้องกันโรคเอดส์

3. พฤติกรรมเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้และการป้องกันโรคเอดส์

4. หญิงอาชีพพิเศษ และชายที่มีพฤติกรรมรกร่วมเพศ มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารความรู้และการป้องกันโรคเอดส์แตกต่างกัน

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบวัดครั้งสุดท้ายครั้งเดียว (One shot Descriptive Study) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ กลุ่มหญิงอาชีพพิเศษและกลุ่มชายรกร่วมเพศในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 312 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นสำหรับการสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for Social Science) สำหรับสถิติที่ใช้อาศัยสถิติในความถี่ร้อยละ อธิบายข้อมูลทั่วไป ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ และดูความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างตัวแปรนั้น ๆ โดยใช้ Pearson's Product Moment correlation และ t-test

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง หญิงอาชีพพิเศษมีจำนวน 202 คน ชายรกร่วมเพศมีจำนวน 110 คน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 24 ปี (ร้อยละ 38.1) คิดเป็นอายุเฉลี่ยประมาณ 22 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 1 - ประถมปีที่ 4 มากที่สุด (ร้อยละ 28.6) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในระหว่าง 3,001 - 5,000 บาท มากที่สุด (ร้อยละ 31.1) ระยะเวลาในการประกอบอาชีพในหญิงอาชีพพิเศษ และระยะเวลาที่มีพฤติกรรมรกร่วมเพศในชาย พบว่าระยะเวลาต่ำกว่า 1 ปี มีจำนวนมากที่สุด (ร้อยละ 43.6) ซึ่งได้ระยะเวลาเฉลี่ยประมาณ 2 ปี

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทั่วไป หญิงอาชีพพิเศษและชายรกร่วมเพศมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทั่วไปจากสื่อมวลชน สื่อเฉพาะกิจ และสื่อบุคคล ดังนี้คือ

ก. สื่อมวลชน

หนังสือพิมพ์รายวัน เป็นสื่อที่มีผู้เปิดรับมากที่สุดเมื่อเทียบกับสื่ออื่น ๆ (ร้อยละ 82.7) หนังสือพิมพ์ที่นิยมอ่านมากที่สุดคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (ร้อยละ 83.3) โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีผู้รับรองลงมาจากหนังสือพิมพ์ (ร้อยละ 78.2) สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 สี เป็นที่นิยมมากที่สุด (ร้อยละ 57.0) รองลงมาคือวิทยุและภาพยนตร์ ซึ่งมีผู้เปิดรับเท่ากัน (ร้อยละ 73.3)

ข. สื่อเฉพาะกิจ

พบว่าผู้มีวุฒิวิโเป็นจำนวนมาก (ร้อยละ 73) ส่วนสื่อสิ่งพิมพ์ โปสเตอร์และแผ่นพับ พบว่ามีผู้อ่านและดูรองลงมา (ร้อยละ 69.6)

ค. สื่อบุคคล

การพูดคุยในแต่ละวันพบว่าพูดคุยกับเพื่อนมากที่สุด (ร้อยละ 82.1) และเมื่อมีปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัยก็จะปรึกษาศูนย์การทางการแพทย์มากที่สุด (ร้อยละ 47.4) รองลงมา ก็ปรึกษาเพื่อน (ร้อยละ 31.4)

พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์

พบว่ากลุ่มหญิงอาชีพพิเศษและกลุ่มชายรักร่วมเพศทั้งหมด เคยได้ทราบหรือเคยได้ยิน เรื่องโรคเอดส์มาแล้วทั้งหมด (ร้อยละ 100)

สำหรับสื่อที่ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์นั้น หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่ให้ความรู้มากที่สุด (ร้อยละ 78.8) เพื่อนเป็นสื่อบุคคลที่ให้ความรู้รองลงมา (ร้อยละ 78.2) และโทรทัศน์เป็นสื่อที่ให้ความรู้อันดับสาม (ร้อยละ 61.2) วิทยุเป็นสื่ออันดับสี่ (ร้อยละ 55.1) บุคลากรทางการแพทย์เป็นอันดับที่ 5 (ร้อยละ 40.7)

ความรู้และพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์

ก. ด้านความรู้เรื่องโรคเอดส์ ร้อยละ 69.6 สามารถตอบถูกว่าโรคเอดส์คืออะไร ร้อยละ 57.7 ตอบถูกว่าโรคเอดส์ติดต่อกันได้อย่างไร ร้อยละ 71.2 ตอบถูกว่าคนกลุ่มไหนที่มีความเสี่ยงต่อโรคเอดส์สูง แต่เกี่ยวกับอาการสำคัญของโรคเอดส์ระยะแสดงอาการเต็มทีนั้น มีผู้ตอบถูกเพียง ร้อยละ 39.7 เท่านั้น สำหรับการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์นั้น ร้อยละ 73.7 ตอบว่าใช้ถุงยางอนามัยในการป้องกัน

ข. ในส่วนของทัศนคติและการปฏิบัติ ร้อยละ 82.1 กลัวโรคเอดส์และคิดว่าอาชีพที่ทำอยู่ (หรือพฤติกรรมรักร่วมเพศในชาย) เสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ ร้อยละ 66 จะไม่ยอมร่วมหลับนอนกับผู้ที่น่าสงสัยว่าจะเป็นโรคเอดส์เด็ดขาด ร้อยละ 26.3 ขอคิดดูก่อนว่าจะไปด้วยหรือไม่ และร้อยละ 7.7 จะไปด้วยทันทีเพราะอยากได้เงิน ร้อยละ 89.1 จะตรวจเช็คร่างกายว่าเป็นโรคเอดส์หรือไม่ถ้ามีโอกาส ร้อยละ 33.7 เคยตรวจโรคเอดส์มาแล้ว และร้อยละ 32.4 จะใช้ถุงยางทุกครั้งที่มีพฤติกรรมทางเพศ ร้อยละ 23.7 ใช้บ้างไม่ใช้บ้าง และไม่ใช้เลยมีมากถึงร้อยละ 43.9

ในกรณีโชคร้ายเกิดติดโรคเอดส์ขึ้นมาจะดำเนินชีวิตต่อไปอย่างไรนั้น กลุ่มหญิงอาชีพพิเศษและชายรักร่วมเพศได้แสดงความคิดเห็นไว้แยกได้เป็นประเด็นใหญ่ ๆ 4 ประเด็น คือ

1. ให้แพทย์รักษาและเลิกอาชีพหรืองดเพศสัมพันธ์	139 ราย (44.6)
2. ให้แพทย์รักษาแต่ยังคงมีอาชีพหรือเพศสัมพันธ์ตามปกติ	22 ราย (7.0)
3. คิดว่าจะฆ่าตัวตาย	44 ราย (14.1)
4. ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร รอวันตาย	107 ราย (34.3)
รวม	312 ราย (100)

การทดสอบสมมติฐาน จากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยทั้ง 4 ข้อ ได้ผลการวิจัยดังนี้คือ

สมมติฐานข้อที่ 1

1.1 ปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพหรือพฤติกรรมรักร่วมเพศในชายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับ พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร พบว่า

ก. สื่อมวลชน

- ระดับการศึกษาสูงหรือระยะเวลาในการประกอบอาชีพหรือพฤติกรรมรักร่วมเพศในชาย จะมีการเปิดรับข่าวสารทั่วไปทางวิทยุมากตามไปด้วย
- ระดับการศึกษาสูง รายได้เพิ่มขึ้น การเปิดรับข่าวสารทั่วไปทางหนังสือพิมพ์รายวันจะมากตามไปด้วย

- ระดับการศึกษาสูง การเปิดรับข่าวสารทางนิตยสารมากตาม
- อายุมากขึ้น การเปิดรับข่าวสารทางภาพยนตร์จะน้อยลง
- สำหรับการเปิดรับโทรทัศน์พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านประชากร

เศรษฐกิจ และสังคม

ข. สื่อเฉพาะกิจ

- อายุมากขึ้น การเปิดรับข่าวสารทั่วไปทางวิดีโอจะน้อยลง แต่ถ้ารายได้มากขึ้นการเปิดรับข่าวสารทั่วไปทางวิดีโอก็จะมากขึ้นตามไปด้วย
- การศึกษาสูงขึ้น การเปิดรับข่าวสารทั่วไปทางสื่อสิ่งพิมพ์ โปสเตอร์ จะมากขึ้นตามไปด้วย

1.2 ปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพหรือมีพฤติกรรมร่วมกัน เพศในชาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ พบว่า

ก. สื่อมวลชน

- ระดับการศึกษาสูงขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ทางวิทยุจะเพิ่มมากขึ้นตาม
- ระดับการศึกษาสูงขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น หรือระยะเวลาในการประกอบอาชีพหรือมีพฤติกรรมร่วมกัน เพศในชายมากขึ้น การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ทางหนังสือพิมพ์ จะเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย
- ระดับการศึกษาสูงขึ้น การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ทางนิตยสารมากขึ้นตาม
- รายได้เพิ่มขึ้น การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ทางภาพยนตร์จะลดน้อยลง
- สำหรับการเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ทางโทรทัศน์ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม

ข. สื่อเฉพาะกิจ

- ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคมกับการเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ทางวิดีโอ

- ระดับการศึกษาสูงขึ้น การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ ทางสื่อสิ่งพิมพ์
โปลสเตอร์ จะมากตามไปด้วย

ค. สื่อบุคคล

- อายุมากจะ เปิดรับข่าวสารโรคเอดส์จากบิดา มารดา ญาติพี่น้องลดลง
- ระดับการศึกษาสูงขึ้น การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์จากคนขายยา
ตามร้านขายยา จะมากตามไปด้วย

- ส่วนการเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ทางสื่อบุคคลอื่น ๆ ไม่พบว่ามีความ
สัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ อายุ
ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการประกอบอาชีพหรือมีพฤติกรรมรักร่วมเพศในชาย มีความ
สัมพันธ์กับความรู้และการป้องกันโรคเอดส์ พบว่า

- อายุมากขึ้น รายได้เพิ่มขึ้น ระดับการศึกษาสูงขึ้น ความรู้เรื่องโรคเอดส์มากขึ้นด้วย
- แต่พบว่า การป้องกันโรคเอดส์นั้น เมื่อการศึกษามากขึ้น การป้องกันโรคเอดส์จะน้อยลง

สมมติฐานข้อที่ 3

3.1 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทั่วไปมีความสัมพันธ์กับความรู้และการป้องกันโรคเอดส์
พบว่า

ก. ความรู้โรคเอดส์

- การเปิดรับข่าวสารทั่วไปทางวิทยุ หรือหนังสือพิมพ์มาก ความรู้
โรคเอดส์จะมากตามไปด้วย

- การเปิดรับข่าวสารทั่วไปทางสื่อสิ่งพิมพ์ โปสเตอร์มาก ความรู้
โรคเอดส์จะมากตามไปด้วย

- แต่ถ้ามีการเปิดรับข่าวสารทั่วไปทางวิดีโอมาก ความรู้โรคเอดส์กลับ
ลดน้อยลง

ข. การป้องกันโรคเอดส์

- การเปิดรับข่าวสารทั่วไปทางวิทยุมาก การป้องกันโรคเอดส์จะน้อยลง
- แต่ถ้ามีการเปิดรับข่าวสารทั่วไปทางวิทยุมาก การป้องกันโรคเอดส์จะมาก

ตามไปด้วย

3.2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ มีความสัมพันธ์กับความรู้และการป้องกันโรคเอดส์

ก. ความรู้โรคเอดส์

- เมื่อมีการเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ทางวิทยุ หรือหนังสือพิมพ์มาก

ความรู้โรคเอดส์จะมากตาม

- การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ โปสเตอร์มาก ความรู้

โรคเอดส์จะมากตาม

- การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์จากบุคลากรทางการแพทย์มาก ความรู้

โรคเอดส์จะมากตาม

ข. การป้องกันโรคเอดส์

- การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ทางวิทยุมาก การป้องกันโรคเอดส์

จะมากตาม

- การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์จาก แฟนหรือคู่นอน เพื่อน บิดา มารดา

ญาติพี่น้อง หรือบุคลากรทางการแพทย์มาก การป้องกันโรคเอดส์จะมากตามไปด้วย

สมมติฐานข้อที่ 4 หญิงอาชีพพิเศษและชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ มีความรู้และการป้องกันโรคเอดส์แตกต่างกัน พบว่า

ก. ความรู้โรคเอดส์

- ชายรักร่วมเพศมีความรู้โรคเอดส์สูงกว่าหญิงอาชีพพิเศษ

ข. การป้องกันโรคเอดส์

- ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในการป้องกันโรคเอดส์

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับความรู้ และการป้องกันโรค เอดส์ในหญิงอาชีพพิเศษและชายรักร่วมเพศ ซึ่งปรากฏผลที่น่าสนใจหลายประการ ดังจะอภิปรายตามลำดับต่อไปนี้

การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์ พบว่าหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่ให้ความรู้กับกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อน โทรทัศน์ วิทยุ และบุคคลากรทางการแพทย์ ตามลำดับ

ส่วนความรู้และการป้องกันโรคเอดส์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เคยได้ทราบหรือเคยได้ยิน เรื่องโรคเอดส์ ซึ่งอาจเป็นเพราะความพยายามของกระทรวงสาธารณสุข สื่อมวลชนต่าง ๆ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง ทำการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์สู่กลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อโรคนี้สูงและประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะสื่อมวลชนและองค์กรเอกชนบางแห่งทำอย่างครึกโครม ตั้งแต่ต้นปี 2530 ซึ่งเมื่อวัดความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ส่วนใหญ่ตอบถูกว่าโรคเอดส์คืออะไร ติดต่อกันได้อย่างไร คนกลุ่มใดที่มีความเสี่ยงต่อโรคเอดส์สูง และรู้อาจจะป้องกันโรคเอดส์ได้ด้วยถุงยางอนามัย

แต่ส่วนใหญ่ตอบไม่ถูกว่าอาการสำคัญของโรคระยะแสดงอาการ เต็มที่นั้น เป็นอย่างไร จึงน่าจะเป็นจุดที่กระทรวงสาธารณสุขควรจะทำเผยแพร่ความรู้เพิ่มเติม แต่ควรจะต้องทำด้วยความระมัดระวัง เพราะอาจทำให้เกิดการเข้าใจผิดได้ เนื่องจากอาการของโรคอาจไปพ้องกับโรคอื่น ๆ ทำให้ผู้ไม่รู้จริง เกิดความวิตกกังวลเกินกว่าเหตุก็ได้

สำหรับด้านการปฏิบัติตน เพื่อป้องกันโรคเอดส์นั้น ถึงแม้ส่วนใหญ่จะรู้ว่าถุงยางอนามัย ป้องกันโรคเอดส์ได้แต่ส่วนใหญ่ก็ไม่นิยมใช้ เนื่องจากคุ้นเคยไม่ชอบหรือไม่ยอมใช้ ซึ่งเรื่องนี้ กระทรวงสาธารณสุขน่าจะต้องใช้ความพยายามในการชักจูงใจให้ประชาชนทั่วไป มีใช้เฉพาะกลุ่มหญิงอาชีพพิเศษ และกลุ่มชายรักร่วมเพศเท่านั้น ให้หันมานิยมใช้ถุงยางอนามัยในการป้องกันโรคเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศอื่น ๆ ด้วย นอกเหนือจากการคุมกำเนิด

ในกรณีที่เกิดติดโรคเอดส์ขึ้นมาจะดำเนินชีวิตต่อไปอย่างไรนั้น ส่วนใหญ่จะให้แพทย์รักษา และงดเพศสัมพันธ์ มีบางส่วนไม่ทราบว่าทำอะไรต่อไปกับชีวิต และมีส่วนน้อยที่ยังคงมี

เพศสัมพันธ์ตามปกติ ซึ่งนับว่าเป็นความคิดที่อันตราย ถึงแม้ว่าจะมีจำนวนน้อยรายก็ตาม จึงเป็นความพยายามของกระทรวงสาธารณสุข สื่อมวลชน และองค์กรเอกชนต่าง ๆ ที่จะต้องช่วยกันปลุกฝังให้กลุ่มคนส่วนน้อยนี้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมต่อไป

ในการวิจัยส่วนที่เป็นสมมุติฐานนั้น จากสมมุติข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่า ปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ผลการวิเคราะห์พบว่า

การศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทั่วไปและข่าวสารโรคเอดส์จากวิทยุ หนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร สื่อสิ่งพิมพ์และโปสเตอร์ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ ยังพบว่าการศึกษาเพิ่มชิ้นการเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์จากคนขายยาตามร้านขายยาจะเพิ่มตามไปด้วย อาจอธิบายได้ว่าเนื่องมาจากความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล ซึ่งหมายถึงเภสัชกรนั่นเอง เนื่องจากคนขายยาตามร้านขายยาที่เป็นเภสัชกรนั้นขณะนี้กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้ระบุเวลาที่ จะอยู่ประจำร้านที่แน่นอนไม่ต่ำกว่า 3 ชั่วโมง นอกจากนี้เวลาที่กลุ่มตัวอย่างออกมาทำงานหรือออกมาซื้อยา ตลอดจนของใช้อื่น ๆ จากร้านขายยามักจะเป็นเวลาเย็น ๆ ถึงค่ำมืด ซึ่งเป็นเวลาที่เภสัชกรส่วนใหญ่อยู่ประจำร้านขายยา

อายุมีความสัมพันธ์ เชิงลบกับการเปิดรับข่าวสารทั่วไปจากภาพยนตร์ และวิดีโอ และ ยังมีความสัมพันธ์ เชิงลบกับการเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์จากบิดา มารดา ญาติพี่น้องอีกด้วย ซึ่งเรื่องนี้อาจจะอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเมื่อมีอายุมากขึ้นรายได้มักจะน้อยลง จึงมักจะไม่มียุเครื่อวิดีโอ เป็นของตนเอง เนื่องจากราคาแพง ตลอดจนการไปดูภาพยนตร์ก็จะน้อยตามไปด้วย

นอกจากนี้ เมื่อกลุ่มตัวอย่างอายุมากขึ้นก็มักจะปลีกตัวออกมาอยู่ตามลำพังหรืออยู่กับเพื่อน ซึ่งสะดวกในการประกอบอาชีพรวมทั้งความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน อีกทั้งบิดา มารดา ของกลุ่มตัวอย่าง จะเป็นพวกที่มีอายุมากและการศึกษามักจะต่ำ ซึ่งคงจะมีความรู้เรื่องโรคเอดส์น้อยมาก เนื่องจากโรคเอดส์เป็นโรคใหม่ ฉะนั้น การเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์จากบิดา มารดา ญาติพี่น้องจึงน้อยลง

รายได้มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเปิดรับข่าวสารทั่วไป และข่าวสารโรคเอดส์จากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และวิดีโอ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และยังพบว่ารายได้มีสัมพันธ์ เชิงลบกับการเปิดรับข่าวสารโรคเอดส์จากภาพยนตร์ ซึ่งอาจอธิบายได้ว่าผู้ที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

จะดูภาพยนตร์ตามโรงภาพยนตร์น้อยลง เนื่องจากเขามักจะมีวิดีโอ ซึ่งวิดีโอเป็นสื่อที่เขาสามารถเลือกรับสารได้ตามความพอใจมากกว่า และมีความสะดวกสบายในการดูมากกว่า จึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะเผยแพร่ความรู้โรคเอดส์ สอดแทรกในรายการทางวิดีโอมากขึ้น

ระยะเวลาในการประกอบอาชีพของหญิงอาชีพพิเศษ หรือพฤติกรรมรักร่วมเพศในชาย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเปิดรับข่าวสารทั่วไป และข่าวสารโรคเอดส์จากวิทยุ และหนังสือพิมพ์รายวัน ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สำหรับการเปิดรับข่าวสารจากโทรทัศน์พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม

จากสมมุติฐานข้อที่ 2 ตั้งไว้ว่า ปัจจัยทางด้านประชากร เศรษฐกิจและสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้และการป้องกันโรคเอดส์ พบว่า

อายุ รายได้ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้เรื่องโรคเอดส์ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังพบว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ เชิงลบกับการป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งเรื่องนี้อาจอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูงมักจะมีความเชื่อมั่นว่า เขาจะไม่เป็นโรคเอดส์แน่นอน เนื่องจากสามารถเลือกคู่นอนที่คิดว่าดีได้ และบางรายมีคู่นอนชายประจำจึงคิดว่าตนเองไม่ได้สำล่อนทางเพศจึงไม่จำเป็นต้องในการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคเอดส์ก็ได้

จากสมมุติฐานข้อที่ 3 ตั้งไว้ว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้และการป้องกันโรคเอดส์ พบว่า

ด้านความรู้โรคเอดส์ การเปิดรับข่าวสารทั่วไปและข่าวสารโรคเอดส์จาก วิทยุ หนังสือพิมพ์รายวัน สิ่งพิมพ์โปสเตอร์ วิดีโอ และบุคลากรทางการแพทย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้โรคเอดส์ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

และยังพบว่า การเปิดรับข่าวสารทั่วไปทางวิดีโอ มีความสัมพันธ์ เชิงลบกับความรู้โรคเอดส์ ซึ่งอาจจะอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ดูหนังวิดีโอเรื่องทั่ว ๆ ไปมาก การเปิดรับข่าวสารเรื่องโรคเอดส์ที่ถูกตัดงจากสื่ออื่น ๆ ก็จะมีน้อยลง ฉะนั้นความรู้เรื่องโรคเอดส์ก็จะน้อยลงตามไปด้วย

ด้านการป้องกันโรคเอดส์ การเปิดรับข่าวสารทั่วไปและข่าวสารโรคเอดส์จากวีดีโอ และสื่อบุคคล (แฟนหรือคู่นอน, เพื่อน, บิดา มารดา ญาติพี่น้อง และบุคลากรทางการแพทย์) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

และยังพบว่า การเปิดรับข่าวสารทั่วไปทางวิทยุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งใช้ทฤษฎีของ Becker อธิบายได้ว่า เพราะเขาอาจขาดการรับรู้เกี่ยวกับการติดต่อและความรุนแรงของโรค ประโยชน์ของการป้องกันโรคหรืออาจจะมีค่าใช้จ่ายและอุปสรรคของการป้องกันโรค ซึ่งเป็นผลทำให้เขางดเว้นพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ หรืออาจจะเป็นเพราะเขายังไม่รู้จักวิธีที่ถูกต้องในการป้องกันตนเองจากโรคเอดส์ก็ได้

จากสมมุติฐานข้อที่ 4 หญิงอาชีพพิเศษและชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ มีความรู้และการป้องกันโรคเอดส์แตกต่างกัน พบว่า ชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศมีความรู้เรื่องโรคเอดส์สูงกว่าหญิงอาชีพพิเศษ แต่ไม่พบความแตกต่างในด้านการป้องกัน

ซึ่งสรุปได้ว่า หญิงอาชีพพิเศษและชายรักร่วมเพศ มีความรู้โรคเอดส์แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคเอดส์นั้น ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกัน ซึ่งอาจจะอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างชายรักร่วมเพศนี้เป็นกลุ่มที่มีความรู้เรื่องโรคเอดส์ดี มีความมั่นใจว่าเขาคงจะไม่เป็นโรคเอดส์แน่นอน จึงไม่ปฏิบัติตนในการป้องกันโรคเอดส์ หรืออาจใช้ทฤษฎีของ Becker อธิบายได้ว่า กลุ่มชายรักร่วมเพศรับรู้ว่าการกระทำของเขาคุ้มค่าหรือไม่ในการมีพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์แต่กลุ่มตัวอย่างหญิงอาชีพพิเศษนี้มีความรู้เรื่องโรคเอดส์น้อย ฉะนั้น วิธีการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคเอดส์จึงอาจไม่ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

ดังนั้น เพื่อที่จะให้การเผยแพร่ข่าวสารโรคเอดส์ ให้ได้ผลโดยให้เกิดความรู้ และการปฏิบัติ น่าจะเน้นการเผยแพร่ข่าวสารทางหนังสือพิมพ์รายวัน วิทยุ วีดีโอ สื่อสิ่งพิมพ์และโปสเตอร์ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ ตลอดจนการหาอาสาสมัครของคนในกลุ่มเดียวกัน โดยการอบรมให้ความรู้อย่างถูกต้อง เพื่อนำไปเผยแพร่กับเพื่อนร่วมอาชีพหรือเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน ได้อย่างถูกต้อง

สำหรับวิทยุ นั้น น่าจะมีการเผยแพร่ข่าวสารอย่างจริงจังในเชิงกระตุ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการป้องกันโรคเอดส์ โดยทำโฆษณาสั้น ๆ เกี่ยวกับการป้องกันโรคเอดส์ และขอความร่วมมือจากสถานีวิทยุทุกแห่งให้ออกอากาศให้

สำหรับภาพยนตร์และวิดีโอ นั้น น่าจะแทรกข่าวสารที่ต้องการจะเผยแพร่อย่างกระชับรัด ชัดเจน ฉายแทรกร่วมไปกับการฉายโฆษณาก่อน เริ่มฉายภาพยนตร์ตามโรงภาพยนตร์ทั่วไป และ น่าจะแทรกข่าวสารโรคเอดส์ลงในม้วนหนังวิดีโอสำหรับเช่าดูทั่วไปด้วย โดยให้ขึ้นระหว่างแต่ละตอน ของหนังวิดีโออย่างสั้น ๆ เพื่อให้ผู้ชม เกิดความรู้ เพิ่ม เติมพร้อมไปกับความบันเทิงที่ได้รับ

และเห็นควรที่จะจัดให้มีการรณรงค์ในการใช้ถุงยางอนามัย เพื่อการป้องกันโรคเอดส์ขึ้น อย่างต่อเนื่องพร้อมกันไปกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อเป็นการกระตุ้น ให้เกิดพฤติกรรมในด้านการป้องกันโรคเอดส์ โดยให้กลุ่มเป้าหมายได้รับรู้ว่าการใช้ถุงยางอนามัย เพื่อป้องกันโรคเอดส์ เกี่ยวข้องกับชีวิตของตน และผู้ใดคนเข้าไป เกี่ยวข้องด้วยอย่างไร

จากผลของการวิจัย พบว่า บุคลากรทางการแพทย์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการ ป้องกันโรคเอดส์ แต่มีผู้ที่ได้รับรู้ข่าวสารจากบุคลากรทางการแพทย์น้อย ฉะนั้น น่าจะขอความร่วมมือ จากแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์ตามคลินิกทุกแห่ง เพื่อเผยแพร่ข่าวสารโรคเอดส์ด้วย

อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยยังพบว่า แพ้นหรือคูนอน บิดา มารดา และญาติพี่น้อง ก็มีความสัมพันธ์ในการป้องกันโรคเอดส์เช่นกัน ซึ่งส่วนใหญ่ของบุคลากรเหล่านี้ก็คือประชาชนทั่วไป นั่นเอง จึงเห็นควรเผยแพร่ข่าวสารโรคเอดส์ที่ถูกต้องแก่ประชาชนทั่วไปและเยาวชน โดยอาจจะ จัดไว้ในหลักสูตรตามโรงเรียน หรือมหาวิทยาลัย ตลอดจนการจัดการอบรมให้ความรู้ตามโอกาส ที่เหมาะสม ในสถานที่ราชการหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เป็นต้น

นอกจากนี้เห็นควรนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาวิธีการ และสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ และให้ความรู้สุขศึกษาแก่กลุ่มประชากรเสี่ยง โดยเฉพาะชายรักร่วม เพศและหญิงอาชีพพิเศษต่อไป รวมทั้งเงินการให้คำแนะนำปรึกษาบุคคลดังกล่าว และประชากรทั่วไป พร้อมทั้งควรจัดทำและ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการป้องกันการแพร่ติดต่อ

ของโรคเอดส์ให้กว้างขวางด้วยการทบทวนเอกสารที่มีอยู่แล้ว เพื่อปรับปรุงเนื้อหาสาระและนำไปจัดทำ
ใหม่พร้อมคู่มือ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

1. ควรให้มีการศึกษาโดยการสุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ เพื่อให้ผลที่ได้สามารถสรุป
อ้างอิง นำไปใช้ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น และครอบคลุมกลุ่มประชากรเสี่ยงสูงอื่น ๆ เช่น
ผู้ติดตาเสพติด ผู้ล่าช่องทางเพศสัมพันธ์
2. ควรให้มีการศึกษาปัจจัยจิตวิทยาด้านความเชื่อและทัศนคติต่าง ๆ ในด้านที่
เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศชนิดอื่น ๆ ผลสมผสานไปด้วย
3. ควรมีการศึกษาให้สมบูรณ์เกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการแพร่
ติดต่อของโรคทางเพศสัมพันธ์ เพื่อนิยามและจัดลำดับความสำคัญวิธีการสื่อสาร และการวิจัย
ด้านธุรกิจและสังคมศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง
4. ควรมีการวิจัยทางระบาดวิทยา และกำหนดลำดับความสำคัญ และจัดให้มีระบบ
แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในการศึกษาปัจจัยเสี่ยงทางการแพร่ติดต่อโรคทางเพศสัมพันธ์ ตลอดจน
ข้อมูลด้านการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง